

การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้
หรือรับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจ
ของหน่วยงาน

ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๘

เทศบาลตำบลเขาเจียก
อำเภอเมืองปัตตานี จังหวัดปัตตานี

คำนำ

ความเสี่ยงด้านการทุจริตเกิดขึ้นแล้วจะมีผลกระทบทางลบ ซึ่งปัญหามาจากสาเหตุต่าง ๆ ความเสี่ยงจึงจำเป็นต้องคิดล่วงหน้าเสมอ การป้องกันการทุจริต คือ การแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นหน้าที่ของหัวหน้าส่วนราชการ และเป็นเจตจำนงของทุกองค์กรที่ร่วมต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ อันเป็นวาระเร่งด่วนของรัฐบาล

การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กร จะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งได้ว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีพบการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายเกิดขึ้น ก็จะเป็นการเกิดความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีให้นำเครื่องมือการประเมินความเสี่ยงทุจริตมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันการทุจริตล่วงหน้าไว้ โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช้การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใดเทศบาลตำบลเขาเจ็ยกเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีบทบาทในการขับเคลื่อนหน่วยงานภาครัฐให้บริหารงานภายใต้กรอบธรรมาภิบาล โดยการประเมินความเสี่ยงการทุจริตเป็นเครื่องมือหนึ่งในการขับเคลื่อนหลักธรรมาภิบาลเพื่อลดปัญหาการทุจริตของรัฐ โดยมุ่งเน้นการสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงานและส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการตรวจสอบ ฝักระวัง เพื่อสกัดกั้นไม่ให้เกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบได้ ในการนี้เทศบาลตำบลเขาเจ็ยก จึงจัดทำการประเมินความเสี่ยงของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตหรือก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงานเหตุการณ์ ความเสี่ยงและระดับความเสี่ยงตลอดถึงมาตรการและการดำเนินการในการบริหารจัดการความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการให้หรือรับสินบน

งานนิติการ สำนักปลัด เทศบาลตำบลเขาเจ็ยก

การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

ความเสี่ยงการทุจริต หมายถึง ความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตการขัดกันระหว่าง ผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม หรือการรับสินบน

สินบน มาตรฐาน ISO ๓๗๐๐๑ ได้ให้ความหมาย “สินบน” หมายถึง การเสนอ การสัญญา การให้ การรับ การเรียกร้องผลประโยชน์ที่ไม่สมควร ไม่ว่าจะมี มูลค่าเท่าใด (ผลประโยชน์นั้นเป็นได้ทั้งในรูปตัวเงินและไม่ใช้ตัวเงิน) ทั้งทางตรงและทางอ้อม และไม่ว่าจะเป็นสถานที่ใด ๆ ก็ตาม โดยเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นการโน้มน้าวหรือตอบแทนเพื่อให้บุคคลกระทำหรือละเว้นการกระทำอันเกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามหน้าที่ของบุคคลนั้น

ของขวัญ (ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการให้หรือรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๕) หมายถึง เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่ให้แลกกันเพื่ออภัยยศยศไมตรี ให้เป็นรางวัล ให้โดยเสน่หา ให้เพื่อการสงเคราะห์ หรือให้เป็นสินน้ำใจ และให้หมายความรวมถึงประโยชน์อื่นใด อันอาจคำนวณเป็นเงินได้ เช่น การให้สิทธิพิเศษซึ่งมิใช่ เป็นสิทธิที่จัดไว้สำหรับบุคคลทั่วไปในการได้รับการลดราคาทรัพย์สิน หรือการได้รับการบริการหรือการรับการฝึกอบรม หรือการรับความบันเทิง ตลอดจนการออกค่าใช้จ่ายในการเดินทางหรือท่องเที่ยว ค่าที่พัก ค่าอาหาร หรือสิ่งอื่นใดใน ลักษณะเดียว และไม่ว่าจะให้เป็นบัตร ตัว หรือหลักฐานอื่นใด การชำระเงินให้ล่วงหน้า หรือการคืนเงินหรือสิ่งของไว้ในภายหลัง

การรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด ตามธรรมจรรยา พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ประกอบประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่องหลักเกณฑ์การรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์ อื่นใดโดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๓ ข้อ ๓ ให้นิยาม “การรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดตามธรรมจรรยา” หมายความว่า การรับ ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากญาติหรือบุคคลที่ให้แก่กันโอกาสต่าง ๆ โดยปกติตามขนบธรรมเนียม ประเพณี หรือวัฒนธรรม หรือให้กันตามมารยาทที่ปฏิบัติกัน

วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๑. เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐ มีมาตรการ ระบบ หรือ แนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริต เชิงรุกที่มีประสิทธิภาพ

๒. เพื่อเป็นการป้องกันการเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงด้านทุจริตที่หากเกิดขึ้นแล้วอาจมีผลกระทบเชิงลบ ต่อองค์กรอย่างต่อเนื่องการบริหารจัดการความเสี่ยงมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไรการบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นการทำงานในลักษณะที่ทุกภาระงานต้องประเมินความเสี่ยงก่อน ปฏิบัติงานทุกครั้ง และแทรกกิจกรรมการตอบโต้ความเสี่ยงไว้ก่อนเริ่มปฏิบัติงานหลักตามภาระงานปกติของการเฝ้าระวังความเสี่ยงล่วงหน้าจากทุกภาระงานรวมกันโดยเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบปกติที่มีการรับรู้และยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้อง (ผู้นำส่งงานให้) เป็นลักษณะ Pre-Decision ส่วนการตรวจสอบภายในจะเป็นในลักษณะกำกับ ติดตามความเสี่ยง เป็นการสอบทานเป็นลักษณะ Post-Decision องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริตองค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต ประกอบด้วย Pressure/Incentive หรือแรงกดดันหรือแรงจูงใจ Opportunity หรือโอกาสซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่าง ๆ คุณภาพการควบคุม กำกับควบคุมภายในขององค์กร มีจุดอ่อน และ Rationalization หรือการหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำตามทฤษฎีสามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Triangle)

ขอบเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริต แบ่งประเภทความเสี่ยงการทุจริต ออกเป็น ๓ ด้าน ดังนี้

๑. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต การกิจให้บริการประชาชนอนุมัติ หรือ อนุญาต (ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘)

๒. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

๓. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการการ

ประเมินความเสี่ยงการทุจริต

การระบุความเสี่ยง (Risk Identification) ขั้นตอนที่ ๑ นำข้อมูลที่ได้จากขั้นเตรียมการในส่วนรายละเอียดขั้นตอน แนวทางหรือเกณฑ์ การปฏิบัติงาน ของกระบวนการที่จะทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ซึ่งในขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้น ยอมประกอบไปด้วย ขั้นตอนย่อย ในการระบุความเสี่ยงตามขั้นตอนที่ ๑ ให้ทำการระบุความเสี่ยง อธิบาย รายละเอียด รูปแบบ พฤติการณ์ความเสี่ยงเฉพาะที่มีความเสี่ยงการทุจริตเท่านั้น และในการประเมินต้อง คำนึงถึงความเสี่ยงในภาพรวม ของการดำเนินงานเรื่องที่จะทำการประเมินด้วย เนื่องจากในกระบวนการ การปฏิบัติงานตามขั้นตอนอาจไม่พบความเสี่ยงหรือโอกาสเสี่ยงต่ำ แต่อาจพบว่ามีความเสี่ยงในเรื่องนั้น ๆ ในการดำเนินงานที่ไม่ได้อยู่ในขั้นตอนก็เป็นได้โดยไม่ต้องคำนึงว่าหน่วยงานจะมีมาตรการป้องกันหรือแก้ไข ความเสี่ยงการทุจริตนั้นอยู่แล้ว นำข้อมูลรายละเอียดดังกล่าวลงในประเภทของความเสี่ยงซึ่งเป็น Known Factor หรือ Unknown Factor

Known Factor	ความเสี่ยงหรือปัญหา/พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเกิดขึ้นมาก่อนคาดหมายได้ว่า มีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำหรือมีประวัติอยู่แล้ว
Unknown Factor	ปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากการพยากรณ์ ประเมินการล่วงหน้าในอนาคต ปัญหา/พฤติกรรม ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น (คิดล่วงหน้าตีตนไปก่อนไข้เสมอ)

ตารางที่ ๑ ระบุความเสี่ยง Known Factor และ Unknown Factor

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงทุจริต	ประเภทความเสี่ยง	
		Known Factor	Unknown Factor
ความเสี่ยงการทุจริตเกี่ยวกับการพิจารณาอนุญาต พรบ.อำนวยความสะดวกฯ			
๑	การตรวจสอบเอกสารไม่ครบถ้วนตามที่ระบุไว้ในคำขอแต่มีการรับเรื่องไว้	/	
ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐ			
๒	เจ้าหน้าที่ที่มีการปลอมแปลงเอกสารเบิกจ่ายเงิน เช่นปลอมลายมือชื่อ ปลอมหรือแก้ไขใบสำคัญ รับเงิน	/	
๓	เจ้าหน้าที่ละเลยไม่ปฏิบัติตามระเบียบฯของ สำนักงานเช่น การใช้รถยนต์ส่วนกลาง การยืม ครุภัณฑ์	/	
๔	เจ้าหน้าที่เรียกรับผลประโยชน์/รับของขวัญ/ ของฝากจากผู้มาติดต่อสำนักงาน เพื่อแลกกับการอำนวยความสะดวก		/
๕	เจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ฯ ละเลยไม่ปฏิบัติตาม พรบ.จัดซื้อจัดจ้างฯ เช่น สืบราคาจากท้องตลาด ไม่เหมาะสมกับขอบเขตของงานหรือคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุที่จะซื้อหรือจ้าง	/	
ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการจัดซื้อจัดจ้าง			
๖	เจ้าหน้าที่กำหนด TOR การจัดซื้อจัดจ้างพัสดุ หรือครุภัณฑ์ มีการรับเงินหรือผลประโยชน์จากผู้รับจ้าง และจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบที่ถูกต้อง เช่น กำหนดรายละเอียดของงานที่เฉพาะเจาะจง ผู้รับจ้างฯ รายเดียวกำหนดคุณลักษณะเฉพาะคุณสมบัติด้านเทคนิค ไม่เหมาะสมเกินความจำเป็น ทำให้มีค่าใช้จ่ายเกิดความจำเป็น		/
๗	เจ้าหน้าที่ที่เป็นคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ มีการรับเงินหรือผลประโยชน์จากผู้รับจ้างและจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบที่ถูกต้อง เช่น ตรวจรับงานโดยไม่ตรง TOR ความเสี่ยงการบริหารทรัพยากรบุคคลภาครัฐ		/
๘	เจ้าหน้าที่สรรหาคัดเลือก มีการรับสินบนจาก ผู้สมัครทำให้กระบวนการสรรหาได้บุคลากรที่ไม่มีประสิทธิภาพหรือไม่เหมาะสมกับตำแหน่งงาน		/
๙	เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการออกข้อสอบมีการดำเนินการที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้สอบ คัดเลือก เช่น การเปิดเผยข้อสอบ		/
ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการบริหารงานบุคคล			
๑๐	การประเมิน การแต่งตั้ง โยกย้าย หรือดำเนินการทางวินัยที่ไม่โปร่งใสและไม่เป็นธรรม	/	

การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง

ความหมายของสถานะความเสี่ยงตามสี มีรายละเอียดดังนี้

สถานะสีเขียว : ความเสี่ยงระดับต่ำ

สถานะสีเหลือง : ความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถให้ความรอบคอบระมัดระวังในระหว่างปฏิบัติงาน ตามปกติ ควบคุมดูแลได้

สถานะสีแดง : ความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคน หลายหน่วยงานภายในองค์กรมี หลายขั้นตอน จนยากต่อการควบคุม หรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงานตามหน้าที่ปกติ

สถานะสีแดง : ความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก คนที่ไม่รู้จักไม่สามารถ ตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดหรืออย่างสม่ำเสมอ

ตารางที่ ๒ ตารางแสดงสถานะความเสี่ยง

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
๑	การตรวจสอบเอกสารไม่ครบถ้วนตามที่ระบุไว้ในคำขอแต่มีการรับเรื่องไว้		/		
๒	เจ้าหน้าที่ที่มีการปลอมแปลงเอกสารเบิกจ่ายเงิน เช่น ปลอมลายมือชื่อปลอมหรือแก้ไขใบสำคัญ รับเงิน		/		
๓	เจ้าหน้าที่ทะเลยมไม่ปฏิบัติตามระเบียบฯของ สำนักงาน เช่น การใช้รถยนต์ส่วนบุคคล การเยี่ยม ครุภัณฑ์		/		
๔	เจ้าหน้าที่เรียกรับผลประโยชน์/ รับของขวัญ/ ของฝากจากผู้มาติดต่อสำนักงาน เพื่อแลกกับการอำนวยความสะดวก	/			
๕	เจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ฯ ทะเลยมไม่ปฏิบัติตาม พรบ.จัดซื้อจัดจ้างฯ เช่น สืบราคาจากท้องตลาด ไม่เหมาะสมกับขอบเขตของงานหรือคุณลักษณะเฉพาะ ของพัสดุที่จะซื้อหรือจ้าง		/		
๖	เจ้าหน้าที่กำหนด TOR การจัดซื้อจัดจ้างพัสดุ หรือครุภัณฑ์ มีการรับเงินหรือผลประโยชน์จาก ผู้รับจ้าง และจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบที่ถูกต้อง เช่น กำหนด รายละเอียดของงานที่เฉพาะเจาะจง ผู้รับจ้างฯ รายเดียว กำหนดคุณลักษณะเฉพาะคุณสมบัติด้านเทคนิค ไม่เหมาะสมเกินความจำเป็น ทำให้มีค่าใช้จ่ายเกิดความจำเป็น		/		
๗	เจ้าหน้าที่ที่เป็นคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ มีการรับเงิน หรือผลประโยชน์จากผู้รับจ้างและจงใจไม่ปฏิบัติตาม ระเบียบที่ถูกต้องเช่น ตรวจรับงานโดยไม่ตรง TOR	/			
๘	เจ้าหน้าที่สรรหาคัดเลือก มีการรับสินบนจาก ผู้สมัครทำให้กระบวนการสรรหาได้บุคลากรที่ไม่มีประสิทธิภาพหรือไม่เหมาะสมกับตำแหน่งงาน	/			
๙	เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการออกข้อสอบมีการดำเนินการที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้สอบ คัดเลือก เช่น การเปิดเผยข้อสอบ		/		
๑๐	การประเมิน การแต่งตั้ง โยกย้าย หรือดำเนินการทางวินัยที่ไม่โปร่งใสและไม่เป็นธรรม		/		

ระดับความเสี่ยง (Risk Level matrix)

ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง มีแนวทางในการพิจารณา ดังนี้

- ถ้าเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนหลักที่สำคัญของกระบวนการนั้น ๆ แสดงว่ากิจกรรมหรือขั้นตอนนั้นมีโอกาสสูงของการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริตที่ต้องทำการป้องกันไม่ดำเนินการไม่ได้ค่าของ MUST คือ ค่าที่อยู่ในระดับ ๓ หรือ ๒
- ถ้าเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนนั้น เป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนรองของกระบวนการนั้น ๆ แสดงว่ากิจกรรมหรือขั้นตอนนั้นมีโอกาสต่ำในการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต ค่าของ SHOULD คือ ค่าที่อยู่ในระดับ ๑ เท่านั้นระดับความรุนแรงของผลกระทบ
- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวข้องกับผลกระทบทางการเงิน รายได้ลดรายจ่ายเพิ่ม Financial ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓
- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ กลุ่มเป้าหมาย Customer/User ค่าอยู่ที่ ๑๒ หรือ ๓
- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นผลกระทบต่อกระบวนการภายใน Internal Process หรือ กระบวนการเรียนรู้ องค์ความรู้ Learning & Growth ค่าอยู่ที่ ๑ หรือ ๒

ความรุนแรงของผลกระทบ	๕	๕	๑๐	๑๕	๒๐	๒๕
	๔	๔	๘	๑๒	๑๖	๒๐
	๓	๓	๖	๙	๑๒	๑๕
	๒	๒	๔	๖	๘	๑๐
	๑	๑	๒	๓	๔	๕
		๑	๒	๓	๔	๕
		โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง				

ตาราง ๓ ข้อมูลที่ต้องเฝ้าระวัง ๒ มิติ (Risk Level matrix)

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงทุจริต	ระดับความ จำเป็นของ การเฝ้าระวัง (MUST)	ระดับความ รุนแรงของ ผลกระทบ (SHOULD)	ค่าความ เสี่ยง รวม จำเป็น X รุนแรง
๑	การตรวจสอบเอกสารไม่ครบถ้วนตามที่ระบุไว้ในคำขอแต่มีการรับเรื่องไว้	๓	๓	๙
๒	เจ้าหน้าที่มีการปลอมแปลงเอกสารเบิกจ่ายเงิน เช่น ปลอมลายมือชื่อปลอมหรือแก้ไขใบสำคัญ รับเงิน	๓	๔	๑๒
๓	เจ้าหน้าที่ละเลยไม่ปฏิบัติตามระเบียบฯของ สำนักงาน เช่น การใช้รถยนต์ส่วนบุคคล การยืม ครุภัณฑ์	๓	๔	๑๒
๔	เจ้าหน้าที่เรียกรับผลประโยชน์/ รับของขวัญ/ ของฝากจากผู้มาติดต่อสำนักงาน เพื่อแลกกับการอำนวยความสะดวก	๒	๒	๔
๕	เจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ๓ ละเลยไม่ปฏิบัติตาม พรบ.จัดซื้อจัดจ้างฯ เช่น สืบราคาจากท้องตลาด ไม่เหมาะสมกับขอบเขตของงานหรือคุณลักษณะเฉพาะ ของพัสดุที่จะซื้อหรือจ้าง	๓	๓	๙
๖	เจ้าหน้าที่กำหนด TOR การจัดซื้อจัดจ้างพัสดุ หรือครุภัณฑ์ มีการรับเงินหรือผลประโยชน์จาก ผู้รับจ้าง และจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบที่ถูกต้อง เช่น กำหนด รายละเอียดของงานที่เฉพาะเจาะจง ผู้รับจ้างฯ รายเดียว กำหนดคุณสมบัติเฉพาะคุณสมบัติด้านเทคนิค ไม่เหมาะสมเกินความจำเป็น ทำให้มีค่าใช้จ่ายเกิดความจำเป็น	๓	๓	๙
๗	เจ้าหน้าที่ที่เป็นคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ มีการรับเงิน หรือผลประโยชน์จากผู้รับจ้างและจงใจไม่ปฏิบัติตาม ระเบียบที่ถูกต้อง เช่น ตรวจรับงานโดยไม่ตรง TOR	๒	๒	๔
๘	เจ้าหน้าที่สรรหาคัดเลือก มีการรับสินบนจาก ผู้สมัครทำให้กระบวนการสรรหาได้บุคลากรที่ไม่มีประสิทธิภาพหรือไม่เหมาะสมกับตำแหน่งงาน	๑	๒	๒
๙	เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการออกข้อสอบมีการดำเนินการที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้สอบ คัดเลือก เช่น การเปิดเผยข้อสอบ	๓	๓	๙
๑๐	การประเมิน การแต่งตั้ง โยกย้าย หรือดำเนินการทางวินัยที่ไม่โปร่งใสและไม่เป็นธรรม	๒	๓	๖

การประเมินการควบคุมความเสี่ยง (Risk-Control Matrix Assessment)

โดยเกณฑ์คุณภาพการจัดการ แบ่งเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

ดี : จัดการได้ทันที ทุกครั้งที่เกิดความเสี่ยง ไม่กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงานองค์กรไม่มีผลเสียทางการเงินไม่มีรายจ่ายเพิ่ม

พอใช้ : จัดการได้โดยส่วนใหญ่มีบางครั้งยังจัดการไม่ได้กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงานองค์กรแต่ยอมรับได้มีความเข้าใจ

อ่อน : จัดการไม่ได้หรือได้เพียงส่วนน้อย การจัดการเพิ่มเกิดจากรายจ่ายมีผลกระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงานและยอมรับไม่ได้ไม่มีความเข้าใจ

ตารางที่ ๔ ตารางการประเมินการควบคุมความเสี่ยง

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงทุจริต	คุณภาพ การ จัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการ ทุจริต		
			ค่าความ เสี่ยง ระดับต่ำ	ค่าความ เสี่ยง ระดับปาน กลาง	ค่าความ เสี่ยง ระดับสูง
๑	การตรวจสอบเอกสารไม่ครบถ้วนตามที่ระบุไว้ในคำขอแต่มีการ รับเรื่องไว้	พอใช้			
๒	เจ้าหน้าที่มีการปลอมแปลงเอกสารเบิกจ่ายเงิน เช่น ปลอม ลายมือชื่อ ปลอมหรือแก้ไขใบสำคัญ รับเงิน	ดี			
๓	เจ้าหน้าที่ละเลยไม่ปฏิบัติตามระเบียบฯของ สำนักงาน เช่น การ ใช้รถยนต์ส่วนกลาง การยืม ครุภัณฑ์	พอใช้			
๔	เจ้าหน้าที่เรียกรับผลประโยชน์/ รับของขวัญ/ ของฝากจากผู้มา ติดต่อสำนักงาน เพื่อแลกกับการอำนวยความสะดวก	ดี			
๕	เจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ฯ ละเลยไม่ปฏิบัติตาม พรบ.จัดซื้อจัด จ้างฯ เช่น สืบราคาจากท้องตลาด ไม่เหมาะสมกับขอบเขตของ งานหรือคุณลักษณะเฉพาะ ของพัสดุที่จะซื้อหรือจ้าง	พอใช้			
๖	เจ้าหน้าที่กำหนด TOR การจัดซื้อจัดจ้างพัสดุ หรือครุภัณฑ์ มีการ รับเงินหรือผลประโยชน์จาก ผู้รับจ้าง และจงใจไม่ปฏิบัติตาม ระเบียบที่ถูกต้อง เช่น กำหนด รายละเอียดของงานที่ เฉพาะเจาะจง ผู้รับจ้างฯ รายเดียว กำหนดคุณลักษณะเฉพาะ คุณสมบัติด้านเทคนิค ไม่เหมาะสมเกินความจำเป็น ทำให้มี ค่าใช้จ่ายเกิดความจำเป็น	ดี			
๗	เจ้าหน้าที่ที่เป็นคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ มีการรับเงิน หรือ ผลประโยชน์จากผู้รับจ้างและจงใจไม่ปฏิบัติตาม ระเบียบที่ ถูกต้อง เช่น ตรวจรับงานโดยไม่ตรง TOR	ดี			
๘	เจ้าหน้าที่สรรหาคัดเลือก มีการรับสินบนจาก ผู้สมัครทำให้ กระบวนการสรรหาได้บุคลากรที่ไม่มีประสิทธิภาพหรือไม่ เหมาะสมกับตำแหน่งงาน	ดี			
๙	เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการออกข้อสอบมีการดำเนินการที่ ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้สอบ คัดเลือก เช่น การเปิดเผยข้อสอบ	พอใช้			
๑๐	การประเมิน การแต่งตั้ง โยกย้าย หรือดำเนินการ ทางวินัยที่ไม่โปร่งใสและไม่เป็นธรรม	ดี			

หมายเหตุ ตารางที่ ๔ นำค่าความเสี่ยงรวม (จำเป็นXรุนแรง) จากตารางที่ ๓ มาทำการประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต โดยการวิเคราะห์จากคุณภาพการจัดการขององค์กรกับความเสี่ยงเรื่องที่ทำให้การประเมิน

ตารางที่ ๕ ตารางจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

๘

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงทุจริต	มาตรการป้องกันการทุจริต	สถานะความเสี่ยง		
๑	การตรวจสอบเอกสารไม่ครบถ้วนตามที่ระบุไว้ในคำขอแต่มีการรับเรื่องไว้	กำกับ ดูแลให้บุคลากรปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับ เรื่องการขอรับสินน้ำใจ อย่างเคร่งครัด			
๒	เจ้าหน้าที่ที่มีการปลอมแปลงเอกสารเบิกจ่ายเงิน เช่น ปลอมลายมือชื่อ ปลอมหรือแก้ไขใบสำคัญ รับเงิน	- ชี้แจงและแจ้งเวียนเจ้าหน้าที่ให้เกิดความรู้ความเข้าใจ และสร้างความตระหนักในการปฏิบัติงานที่ดี - ตรวจสอบ กำกับ ดูแล ให้ปฏิบัติตามระเบียบการเบิกจ่าย การเงินและการคลังอย่างเคร่งครัด		/	
๓	เจ้าหน้าที่ละเลยไม่ปฏิบัติตามระเบียบฯ ของสำนักงาน เช่น การใช้รถยนต์ส่วนบุคคล การยืมครุภัณฑ์	ชี้แจงและแจ้งเวียนระเบียบฯ ให้เจ้าหน้าที่เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงการปฏิบัติตาม ระเบียบฯ อย่างเคร่งครัด		/	
๔	เจ้าหน้าที่เรียกรับผลประโยชน์/ รับของขวัญ/ ของ ฝากจากผู้มาติดต่อสำนักงาน เพื่อแลกกับการอำนวยความสะดวก	- กำกับ ติดตาม และให้เจ้าหน้าที่ ปฏิบัติตามแผนการ ป้องกันการ ทุจริตอย่างเคร่งครัด	/		
๕	เจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ฯ ละเลยไม่ปฏิบัติตาม พรบ.จัดซื้อจัดจ้างฯ เช่น สืบราคาจากท้องตลาด ไม่เหมาะสมกับขอบเขตของงานหรือคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุที่จะซื้อหรือจ้าง	- อบรมให้ความรู้และความเข้าใจกับเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับ ระเบียบ พัสดุฯ		/	
๖	เจ้าหน้าที่กำหนด TOR การจัดซื้อจัดจ้างพัสดุ หรือ ครุภัณฑ์ มีการรับเงินหรือผลประโยชน์จาก ผู้รับจ้าง และจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบที่ถูกต้อง เช่น กำหนด รายละเอียดของงานที่เฉพาะเจาะจง ผู้รับ จ้างฯ รายเดียว กำหนดคุณลักษณะเฉพาะคุณสมบัติ ด้านเทคนิค ไม่เหมาะสมเกินความจำเป็น ทำให้มี ค่าใช้จ่ายเกิดความจำเป็น	- อบรมให้ความรู้และความเข้าใจกับเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับ ระเบียบ พัสดุฯ - สร้างความตระหนักในการปฏิบัติ ตามนโยบาย No Gift Policy อย่าง เคร่งครัด	/		
๗	เจ้าหน้าที่ที่เป็นคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ มีการ รับเงิน หรือผลประโยชน์จากผู้รับจ้างและจงใจไม่ ปฏิบัติตาม ระเบียบที่ถูกต้อง เช่น ตรวจรับงานโดย ไม่ตรง TOR	- อบรมให้ความรู้และความเข้าใจกับเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับ ระเบียบ พัสดุฯ - สร้างความตระหนักในการปฏิบัติ ตามนโยบาย No Gift Policy อย่าง เคร่งครัด	/		
๘	เจ้าหน้าที่สรรหาคัดเลือก มีการรับสินบนจาก ผู้สมัครทำให้กระบวนการสรรหาได้บุคลากรที่ไม่มี ประสิทธิภาพหรือไม่เหมาะสมกับตำแหน่งงาน	แต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาและ คัดเลือกกำกับ ดูแล ควบคุม เปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะ ตรวจสอบได้	/		
๙	เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการออกข้อสอบมีการ ดำเนินการที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้สอบ คัดเลือก เช่น การเปิดเผยข้อสอบ	แต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาและคัดเลือกกำกับ ดูแล ควบคุมการออกข้อสอบ การจัดเก็บข้อสอบโดยกำหนด ผู้รับผิดชอบชัดเจน		/	
๑๐	การประเมิน การแต่งตั้ง โยกย้าย หรือดำเนินการ ทางวินัยที่ไม่โปร่งใสและไม่เป็นธรรม	เปิดเผยผลการประเมินให้บุคลากรรับทราบประชาสัมพันธ์ และกำหนดระเบียบการ		/	

การจัดทำระบบการบริหารความเสี่ยง

เทศบาลตำบลเขาเจ็ญ จึงได้นำผลจากการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต จากตารางที่ ๖ ออก ตามสถานะ ๓ สถานะ ซึ่งขั้นตอนที่ ๗ สถานะความเสี่ยงการทุจริตที่อยู่ในข่ายที่ยังแก้ไม่ได้ จะต้องมียุทธศาสตร์ หรือมาตรการอะไรเพิ่มเติมต่อไป โดยแยกสถานะเพื่อทำระบบการบริหารความเสี่ยงออกเป็น ดังนี้

๑. เกินกว่าการยอมรับ (สถานะสีแดง) ควรมียุทธศาสตร์เพิ่มเติม
๒. เกิดขึ้นแล้วแต่ยอมรับได้ (สถานะสีเหลือง) ควรมียุทธศาสตร์เพิ่มเติม
๓. ยังไม่เกิดเฝ้าระวังต่อเนื่อง (สถานะสีเขียว)

ตารางที่ ๖ จัดทำระบบความเสี่ยง

๑. (สถานะสีแดง) เกินกว่าการยอมรับ ควรมียุทธศาสตร์เพิ่มเติม

ความเสี่ยงการทุจริต (สถานะสีแดง)	มาตรการป้องกันการทุจริต เพิ่มเติม
-	-

๒. (สถานะสีเหลือง) เกิดขึ้นแล้วแต่ยอมรับได้ ควรมียุทธศาสตร์เพิ่มเติม

ความเสี่ยงการทุจริต (สถานะสีเหลือง)	มาตรการป้องกันการทุจริตเพิ่มเติม
การตรวจสอบเอกสารไม่ครบถ้วนกำกับ ดูแลให้บุคลากรปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ เรื่องการขอรับตามที่ระบุไว้ในคำขอ แต่มีการรับเรื่องสินน้ำใจ อย่างเคร่งครัดไว้	กำกับ ดูแลให้บุคลากรปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ เรื่องการขอรับสินน้ำใจ อย่างเคร่งครัด
เจ้าหน้าที่มีการปลอมแปลงเอกสาร เบิกจ่ายเงิน เช่น ปลอมลายมือชื่อ ปลอมหรือแก้ไขใบสำคัญรับเงิน	- ชี้แจงและแจ้งเวียนเจ้าหน้าที่ให้เกิดความรู้ความเข้าใจจะสร้างเบิกจ่ายเงิน เช่น ปลอมลายมือชื่อความตระหนักในการปฏิบัติงานที่ดีปลอมหรือแก้ไขใบสำคัญ รับเงิน - ตรวจสอบ กำกับ ดูแล ให้ปฏิบัติตามระเบียบการเบิกจ่ายการเงินและการคลังอย่าง เคร่งครัด
เจ้าหน้าที่ละเลยไม่ปฏิบัติตามชี้แจงและแจ้งเวียนระเบียบฯ ให้เจ้าหน้าที่เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจระเบียบฯของ สำนักงาน เช่น การใช้และตระหนักถึงการปฏิบัติตามระเบียบฯ อย่างเคร่งครัดรถยนต์ส่วนบุคคล การยืม ครุภัณฑ์	ชี้แจงและแจ้งเวียนระเบียบฯ ให้เจ้าหน้าที่เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจและตระหนักถึงการปฏิบัติตามระเบียบฯ อย่างเคร่งครัด
เจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ๓ ละเลยไม่อบรมให้ความรู้และความเข้าใจกับเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับระเบียบ พัสดฯปฏิบัติตาม พรบ. จัดซื้อจัดจ้างฯ เช่นสืบราคาจากท้องตลาด ไม่เหมาะสมกับขอบเขตของงานหรือคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุที่จะซื้อหรือจ้าง	อบรมให้ความรู้และความเข้าใจกับเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับระเบียบ พัสดฯ
เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการออกแต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาและคัดเลือก กำกับ ดูแล ควบคุมการออกข้อสอบมีการดำเนินการที่ก่อให้เกิดข้อสอบ การจัดเก็บข้อสอบโดยกำหนดผู้รับผิดชอบชัดเจนประโยชน์แก่ผู้สอบ คัดเลือก เช่น การเปิดเผยข้อสอบ	แต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาและคัดเลือก กำกับ ดูแล ควบคุมการออกข้อสอบ การจัดเก็บข้อสอบโดยกำหนดผู้รับผิดชอบชัดเจน
การประเมิน การแต่งตั้ง โยกย้าย หรือเปิดเผยผลการประเมินให้บุคลากรรับทราบ ประชาสัมพันธ์ และกำหนดดำเนินการทางวินัยที่ไม่โปร่งใสและไม่ระเบียบการดำเนินการทางวินัยให้ชัดเจน ตรวจสอบ ผลการพิจารณาเป็นธรรม	เปิดเผยผลการประเมินให้บุคลากรรับทราบ ประชาสัมพันธ์ และกำหนดระเบียบการดำเนินการทางวินัยให้ชัดเจน ตรวจสอบ ผลการพิจารณาทางวินัยได้

๓. (สถานะสีเขียว) ยังไม่เกิด ให้เฝ้าระวังต่อเนื่อง

ความเสี่ยงการทุจริต (สถานะสีเขียว)	มาตรการป้องกันการทุจริตเพิ่มเติม
เจ้าหน้าที่เรียกรับผลประโยชน์/ รับของขวัญ/ ของฝากจากผู้มาติดต่อสำนักงาน เพื่อแลกกับ การอำนวยความสะดวก	- กำกับ ติดตาม และให้เจ้าหน้าที่ ปฏิบัติตามแผนการ ป้องกันการ ทุจริตอย่างเคร่งครัด
เจ้าหน้าที่กำหนด TOR การจัดซื้อจัดจ้างพัสดุ หรือครุภัณฑ์ มีการรับเงินหรือผลประโยชน์จาก ผู้รับจ้าง และจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบที่ ถูกต้อง เช่นกำหนด รายละเอียดของงานที่ เฉพาะเจาะจง ผู้รับจ้างฯ รายเดียวกำหนดคุณ ลักษณะเฉพาะคุณสมบัติด้านเทคนิค ไม่ เหมาะสมเกินความจำเป็น ทำให้มีค่าใช้จ่ายเกิด ความจำเป็น	- อบรมให้ความรู้และความเข้าใจกับเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับ ระเบียบ พัสดุฯ - สร้างความตระหนักในการปฏิบัติ ตามนโยบาย No Gift Policy อย่างเคร่งครัด
เจ้าหน้าที่ที่เป็นคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ มี การรับเงิน หรือผลประโยชน์จากผู้รับจ้างและ จงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบที่ถูกต้อง เช่น ตรวจ รับงานโดยไม่ตรง TOR	- อบรมให้ความรู้และความเข้าใจกับ เจ้าหน้าที่เกี่ยวกับ ระเบียบ พัสดุฯ - สร้างความตระหนักในการปฏิบัติ ตามนโยบาย No Gift Policy อย่างเคร่งครัด
เจ้าหน้าที่สรรหาคัดเลือก มีการรับสินบนจาก ผู้สมัครทำให้กระบวนการสรรหาได้บุคลากรที่ ไม่มีประสิทธิภาพหรือไม่เหมาะสมกับตำแหน่ง งาน	แต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาและ คัดเลือก กำกับ ดูแล ควบคุม เปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะ ตรวจสอบได้

ตารางที่ ๗ ตารางการบริหารความเสี่ยง

ที่	สรุปสถานะความเสี่ยง		
	เขียว	เหลือง	แดง
๑	เจ้าหน้าที่เรียกรับผลประโยชน์/ รับของขวัญ/ ของฝากจากผู้มาติดต่อสำนักงาน เพื่อแลกกับการอำนวยความสะดวก	การตรวจสอบเอกสารไม่ครบถ้วนตามที่ระบุไว้ในคำขอแต่มีการรับเรื่องไว้	-
๒	เจ้าหน้าที่กำหนด TOR การจัดซื้อจัดจ้างพัสดุ หรือครุภัณฑ์ มีการรับเงินหรือผลประโยชน์จากผู้รับจ้างและจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบที่ถูกต้อง เช่น กำหนด รายละเอียดของงานที่เฉพาะเจาะจง ผู้รับจ้างฯ รายเดียว กำหนดคุณลักษณะเฉพาะคุณสมบัติด้านเทคนิค ไม่เหมาะสมเกินความจำเป็น ทำให้มีค่าใช้จ่ายเกิดความจำเป็น	เจ้าหน้าที่มีการปลอมแปลงเอกสารเบิกจ่ายเงิน เช่น ปลอมลายมือชื่อปลอมหรือแก้ไขใบสำคัญ รับเงิน	-
๓	เจ้าหน้าที่ที่เป็นคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ มีการรับเงิน หรือผลประโยชน์จากผู้รับจ้างและจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบที่ถูกต้อง เช่น ตรวจรับงานโดยไม่ตรง TOR	เจ้าหน้าที่ละเลยไม่ปฏิบัติตามระเบียบฯของสำนักงาน เช่น การใช้รถยนต์ส่วนบุคคล การยืม ครุภัณฑ์	-
๔	เจ้าหน้าที่สรรหาคัดเลือก มีการรับสินบนจากผู้สมัครทำให้กระบวนการสรรหาได้บุคลากรที่ไม่มีประสิทธิภาพหรือไม่เหมาะสมกับตำแหน่งงาน	เจ้าหน้าที่ของสำนักงานฯ ละเลยไม่ปฏิบัติตาม พรบ.จัดซื้อจัดจ้างฯ เช่น สืบราคาจากท้องตลาด ไม่เหมาะสมกับขอบเขตของงาน หรือ คุณลักษณะเฉพาะของพัสดุที่จะซื้อหรือจ้าง	-
๕		เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการออกข้อสอบมีการดำเนินการที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้สอบ คัดเลือก เช่น การเปิดเผยข้อสอบ	-
๖		การประเมิน การแต่งตั้ง โยกย้ายหรือดำเนินการทางวินัยที่ไม่โปร่งใสและไม่เป็นธรรม	-